

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d.:	25 april 2018	Agendapunt:	8
Betreft:	Besluitvormend	Programma:	2. Voldoende en gezond water
Portefeuillehouder:	Alma		
Route:	MT-DB-AB		

Onderwerp

Aanpassing nutriëtnormen in KRW-waterlichamen aan de landelijke vastgestelde normen

Bijlagen

1. Tabel met KRW-normen voor totaal-P en totaal-N
2. Brief aan provincie Groningen
3. Brief aan provincie Drenthe

HET ALGEMEEN BESTUUR BESLUIT:

1. In te stemmen met de aanpassing van de nutriëtnormen.
2. Bijgevoegde brief door te geleiden aan de provincies Groningen en Drenthe.

Inleiding

De Kaderrichtlijn Water (KRW) verplicht ons om het Goed Ecologisch Potentieel (GEP) voor verschillende watertypen te definiëren en dit in 2027 voor alle typen te bereiken. Bij de totstandkoming van de eerste stroomgebiedbeheerplannen voor de planperiode 2010-2015 is voor al onze watertypen het GEP vastgesteld.

De mogelijkheid bestond om af te wijken van de landelijk vastgestelde, biologie ondersteunende, fysisch-chemische normen, mits in 2027 het GEP-biologie bereikt zou worden. Hiervan heeft het waterschap gebruik gemaakt, door de normen voor de nutriënten stikstof en fosfor in een aantal waterlichamen ruimer te stellen.

In 2016 is een landelijke discussie ontstaan over de verschillen in normen die door de waterschappen worden gehanteerd voor stikstof en fosfor. De relatie tot de effectiviteit van het mestbeleid speelde hierin ook een rol. Om een einde te maken aan deze verschillen, heeft het Rijk ons via het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) KRW Rijn Noord/Nedereems dringend verzocht zo snel mogelijk over te stappen op de landelijke normen per watertype voor fosfor en stikstof. De meeste waterschappen hanteren de landelijke normen al. Noorderzijvest is een van de drie landelijke waterschappen die dit (nog) niet gedaan hebben.

Beoogd effect

Het verbeteren van de ecologische toestand van het watersysteem.

Argumenten

- 1.1 *Door aanpassing van de nutriëtnormen sluit Noorderzijvest aan bij Europese en landelijke afspraken.*

Het Europese Hof van Justitie heeft in 2015 bepaald dat de waterkwaliteitsnormen van de KRW een harde verplichting zijn (Weser arrest). Bij de uitvoering van hun werk en bij de beoordeling van nieuwe projecten moeten decentrale overheden rekening houden met deze waterkwaliteitsnormen. Het Rijk en de Unie van Waterschappen hebben in het voorjaar van

2017 de waterschappen dringend verzocht aan te sluiten bij de landelijk vastgestelde normen. Door deze landelijke normen te hanteren, voldoen wij aan zowel de Europese verplichting als het landelijk beleid.

1.2 Met de instemming met de landelijke normen bekrachtigt Noorderzijlvest de afspraken in het RBO.

De meeste waterschappen hanteren de landelijke normen al. In het RBO van 17 februari 2017 is afgesproken dat de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest hun algemeen besturen zullen voorstellen de landelijke normen te gaan hanteren. Onlangs heeft het bestuur van waterschap Hunze & Aa's al ingestemd met deze landelijke normen.

2.1 De provincies Groningen en Drenthe zijn bevoegd gezag voor het formeel vaststellen van de nutriëtnormen.

Risico's & Kanttekeningen

1.1 De landelijke normen zijn voor een aantal watertypen in ons beheergebied strenger dan de huidige door ons gehanteerde normen (zie bijlage 1).

Ten eerste kunnen op basis van de emissie-/immissietoets de landelijke normen leiden tot strengere lozingseisen voor de rwzi's die het effluent brengen in de waterlichamen Dwarsdiepgebied en Boterdiep-Winsumerdiep. Het waterschap heeft hierin een eigen beslissingsbevoegdheid. Voor het Dwarsdiepsysteem geldt dat ook de lozing van Friesland Campina Marum een rol speelt. Een strengere lozingseis voor het effluent van de rwzi Marum hoeft niet tot (substantieel) hogere investeringskosten te leiden bij een toekomstige renovatie. Dit is afhankelijk van of een aanvullende zuiveringstechniek (4de zuiveringstrap) nodig is of als besloten wordt de zuivering of het lozingspunt van de zuivering te verplaatsen naar bijvoorbeeld Gaarkeuken of het Van Starckenborghkanaal. Binnen de KRW zijn budgetten geraamd om tegemoet te komen aan deze hogere investeringen.

Ten tweede kunnen de landelijke normen leiden tot aanpassingen binnen het DAW maatregelen programma. Indien dit financiële consequenties heeft, zullen deze aanpassingen binnen de vastgestelde DAW budgetten plaatsvinden.

Bij toetsing van de fosfor-toestand 2016 voldoen 6 waterlichamen aan de huidige norm en 4 aan de landelijke richtnorm. Voor stikstof voldoen 12 waterlichamen aan de huidige NZV-norm en 8 aan de landelijke richtnorm. Voor enkele waterlichamen leiden de landelijke normen dus tot strengere doelstellingen. Bij het opstellen van de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 wordt de haalbaarheid van deze doelen onderzocht. Op basis daarvan kan technische doelaanpassing plaatsvinden en eventueel aanpassing van het KRW-watertype.

1.2 Afwijken van de landelijke norm is toegestaan als er sprake is van natuurlijke achtergrondbelasting.

Dit is bij ons het geval in de waterlichamen Lauwersmeer en NO Kustpolders voor fosfor. In deze waterlichamen is sprake van fosfaatrijke kwel. Voor deze waterlichamen blijft de huidige norm bestaan.

Financiën

Vooralsnog heeft de normaanpassing geen financiële consequenties voor Noorderzijlvest. Mocht echter de normaanpassing leiden tot een strengere lozingsnorm, kan dit wel financiële gevolgen hebben. In het Jaarplan 2018 en in de meerjarenramingen na 2018 is binnen de KRW budgetten rekening gehouden met de dekking voor eventuele aanpassing van de lozingsnormen bij onze rwzi's.

Communicatie

Volgens de gebruikelijke bekendmakingen van AB- en DB-besluiten.

Uitvoering

De nieuwe normen worden in 2021 formeel vastgesteld door het Rijk bij de vaststelling van het 3e stroomgebiedbeheerplan. Het Rijk wil niet tussentijds een aanpassing van het 2e stroomgebiedbeheerplan. Wel worden in de tussentijd onze nieuwe normen als werknormen vastgelegd in het Waterkwaliteitsportaal door het Rijk. In de huidige factsheets komt dan een opmerking over de nieuwe werknormen te staan. Vanaf 2018 wordt aan de nieuwe werknormen getoetst. Hiervoor is het noodzakelijk dat de provincies begin 2018 door GS de werknormen en de hierboven beschreven procedure laten vaststellen.

